

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК

Школски есеј

SRP IK-1 D-S009

SRP.09.SR.R.K1.16

Српски језик

Празна страница

SRP IK-1 D-S009

99

УПУТСТВА

Пажљиво следите сва упутства. Не окрећите страницу и не пишите школски есеј док то не одобри дежурни наставник. Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној врећици.

Испит траје 150 минута.

У овом делу испита од Вас се очекује да напишете школски есеј.

Можете да се послужите листом за концепт, а школски есеј уредно препишите на за то предвиђен лист за уредно писање.

На лист за уредно писање пишите искључиво хемијском оловком.

Пишите јасно и читко. Нечитак школски есеј бодоваће се с нула (0) бодова.

Желимо Вам пуно успеха!

Ова испитна књижица има 16 страница, од тога 4 празне.

SRP IK-1 D-S009

99

Српски језик

Школски есеј

Пред Вама је одломак из романа »На Дрини ћуприја« Иве Андрића. Пажљиво га прочитајте, а затим и смернице за писање школског есеја испод одломка. Редослед смерница не обавезује Вас у обликовању школског есеја. Школски есеј мора да буде заокружена целина са уводом, разрадом и закључком. Прво пишете на листу за концепт, а онда школски есеј препишите читко на за то предвиђени лист. Школски есеј треба да буде правописно и граматички тачан и мора имати од **300** до **400** речи.

На Дрини ћуприја

Већим делом свога тока река Дрина протиче кроз тесне гудуре између стрмих планина или кроз дубоке кањоне окомито одсечених обала. Само на неколико места речног тока њене се обале проширују у отворене долине и стварају, било на једној било на обе стране реке, жупне, делимично равне, делимично таласасте пределе, подесне за обрађивање и насеља. Такво једно проширење настаје и овде, код Вишеграда, на месту где Дрина избија у наглом завоју из дубоког и уског теснаца који стварају Буткове Стијене и Узавничке планине.

(...)

Они су знали да је мост подигао велики везир Мехмедпаша, чије је родно село Соколовићи ту, иза једне од ових планина које окружују мост и касабу. Само везир је могао дати све што треба да се ово трајно чудо од камена сагради. (Везир – то је нешто сјајно, крупно, страшно и нејасно у свести дечака.) Зидео га је Раде Неимар, који је морао живети стотинама година да би саградио све што је лепо и трајно по српским земљама, легендарни и стварно безимени мајстор каквог свака маса замишља и жели, јер не воли да много памти ни многим да дугује, чак и у сећању. Знали су да је градњу ометала вила бродарица, као што је одувек и свуда понеко ометао сваку градњу, и ноћу рушила оно што је дању саграђено. Док није »нешто« проговорило из воде и саветовало Раду Неимару да нађе двоје нејаке деце, близнади, брата и сестру, Стоју и Остоју по имену, и да их узида у средње стубове моста. Одмах је почело тражење такве деце по целој Босни. Обећана је награда ономе ко их нађе и доведе.

SRP IK-1 D-S009

Српски језик

Школски есеј

(...)

Узводно од моста, на стрмој обали од сивог кречњака, са једне и са друге стране, виде се округле удубине, све две по две, у правилним размацима, као да су у камен урезани трагови копита неког коња натприродне величине; оне иду одозго са Старог града, спуштају се низ литицу до реке и појављују се опет на другој обали, где се губе под мрком земљом и растињем.

Деца која дуж те камените обале, за летњих дана, по вас дан лове ситну рибу, знају да су то трагови давних времена и старих ратника. Тада су на земљи живели велики јунаци, камен је још био незрео и мек као земља, а коњи су били, као и јунаци, џиновског раста. Само, за српску децу то су трагови Шарчевих копита, остали још од онда кад је Краљевић Марко тамновао горе у Старом граду па побегао из њега, спустио се низ брдо и прескочио Дрину, на којој тада није било ћуприје. А турска деца знају да то није био Краљевић Марко нит' је могао бити (јер откуд влаху и коплану таква сила и такав коњ!), него Ђерзелез Алија, на својој крилатој бедевији, који је као што је познато презирао скеле и скелеције и прескакао реке као поточиће. Они се о томе и не препиру, толико су и једни и други убеђени у тачност свога веровања. И нема примера да је икад ико успео да кога разувери или да је ко променио своје мишљење.

Иво Андрић

SRP IK-1 D-S009

Српски језик

Школски есеј

СМЕРНИЦЕ ЗА ПИСАЊЕ ШКОЛСКОГ ЕСЕЈА

1. У уводном делу изнесите основне податке о аутору и делу из којег су наведени одломци.
2. Одломке ставите у контекст ауторова опуса.
3. Одредите теме одломака.
4. Ко су главни ликови наведених одломака и ко је главни лик читавог дела?
5. Које време је описано у делу и који временски период?
6. Наведите две реченице које говоре како су деца доживљавала легенде везане уз градњу моста.
7. Одредите карактеристике стила и језика. У закључном делу наведите какав се свет дела обликује паралелним низањем сличних легенди и изнесите свој доживљај дела.

SRP IK-1 D-S009

Лист за уредно писање

Овим простором
користи се
оцењивач.
Молимо Вас не
пишите у њега.

03

Српски језик

Празна страница

SRP IK-1 D-S009

99

Српски језик

Празна страница

SRP IK-1 D-S009

99

Српски језик

Празна страница

SRP IK-1 D-S009

99